

บทแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานอื่น ๆ
จากการปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

Conforming Amendments to Other ISAs ที่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 โดย International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) ของ International Federation of Accountants (IFAC) ได้แปลเป็นภาษาไทยโดย สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2561 และทำซ้ำโดยได้รับอนุญาตจาก IFAC ทั้งนี้ขั้นตอนในการแปลมาตรฐานการสอบบัญชีระหว่างประเทศได้รับการพิจารณาจาก IFAC และการแปลนี้ได้ดำเนินการตาม “แถลงการณ์นโยบาย - นโยบายในการแปลและทำซ้ำมาตรฐานที่ออกโดย IFAC” ข้อความของมาตรฐานการสอบบัญชีระหว่างประเทศทั้งหมดที่ได้รับการอนุมัติคือข้อความที่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษโดย IFAC

ข้อความภาษาอังกฤษของ Conforming Amendments to Other ISAs © 2016 สงวนลิขสิทธิ์โดย the International Federation of Accountants (IFAC)

ข้อความภาษาไทยของบทแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานอื่น ๆ © 2018 สงวนลิขสิทธิ์โดย the International Federation of Accountants (IFAC)

ต้นฉบับ : Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements ISBN: 978-1-60815-052-6

ติดต่อ Permissions@ifac.org เพื่อขออนุญาตทำซ้ำ ครอบครองหรือเป็นสื่อ หรือใช้เอกสารฉบับนี้ในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน

เนื่องจาก International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) ของ International Federation of Accountants (IFAC) ได้เผยแพร่ Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements 2016-2017 Edition เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2016 (ISBN: 978-1-60815-318-8) ซึ่งมีการปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 การพิจารณากฎหมายและข้อบังคับในการตรวจสอบงบการเงิน

ดังนั้น สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงแปลเนื้อหาและถ้อยคำบางส่วนที่มีการปรับปรุง (“บทแก้ไข”) ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงข้างต้น (ดังแสดงในส่วนที่แรเงา) โดยให้ถือปฏิบัติสำหรับรอบบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2561 (เช่นเดียวกันกับของมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 (ปรับปรุง)) แต่เนื่องด้วยข้อกำหนดที่สำคัญของมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ตามบทแก้ไขนี้ไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น วันถือปฏิบัติของมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ตามบทแก้ไขนี้จึงยังคงเป็นเช่นเดิม ซึ่งสอดคล้องกับวันถือปฏิบัติที่ระบุไว้ใน Handbook 2016-2017 Edition ของ IFAC

บทแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานอื่น ๆ

หมายเหตุ: ต่อไปนี้คือบทแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลจากการอนุมัติมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 (ปรับปรุง) บทแก้ไขเหล่านี้ให้ถือปฏิบัติสำหรับรอบบัญชีเช่นเดียวกันกับของมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 (ปรับปรุง) และจะถูกแสดงโดยการทำเครื่องหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงจากมาตรฐานฉบับล่าสุดที่ได้รับอนุมัติการแก้ไข ตัวเลขเชิงบรรทัดภายในบทแก้ไขเพิ่มเติมเหล่านี้ไม่สอดคล้องกับในมาตรฐานฉบับที่ถูกแก้ไข และการอ้างอิงควรแสดงไปยังมาตรฐานเหล่านั้น บทแก้ไขเพิ่มเติมเหล่านี้ได้รับการอนุมัติจาก the Public Interest Oversight Board (PIOB) ซึ่งสรุปว่ากระบวนการจัดทำและพัฒนามาตรฐานนั้นได้มีการดำเนินการอย่างเหมาะสมและมีการพิจารณาถึงส่วนได้เสียต่อสาธารณะแล้ว

มาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง

การรักษาความลับ การเก็บรักษาอย่างปลอดภัย ความสมบูรณ์ครบถ้วน ความสามารถในการเข้าถึง และความสามารถในการเรียกใช้เอกสารหลักฐานของงาน (อ้างอิงย่อหน้าที่ 46)

ก56. ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องได้กำหนดภาระหน้าที่ของพนักงานในสำนักงานให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการรักษาความลับของข้อมูลในเอกสารหลักฐานของงานอยู่ตลอดเวลา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากลูกค้าเป็นกรณีเฉพาะให้เปิดเผยข้อมูล หรือมีความรับผิดชอบภายใต้กฎหมายข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องให้กระทำเช่นนั้น²² กฎหมายหรือข้อบังคับโดยเฉพาะอาจกำหนดภาระหน้าที่เพิ่มเติมของพนักงานในสำนักงานในการคงไว้ซึ่งการรักษาความลับของลูกค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่มีลักษณะเป็นข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210 เรื่อง ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

การเห็นชอบข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี

ก26. ประเด็นดังต่อไปนี้สามารถระบุไว้ในหนังสือตอบรับงานสอบบัญชีตามความเกี่ยวข้อง

- การดำเนินการในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้สอบบัญชีอื่นและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบบางลักษณะ
- การดำเนินการในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ตรวจสอบภายในและพนักงานอื่นของกิจการ

²² อานย่อหน้าที่ 140.7 และย่อหน้าที่ 225.35 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมิผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

- การดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชีคนก่อน (ถ้ามี) ในกรณีที่เป็น การตรวจสอบบัญชีปีแรก
- การอ้างถึงและคำอธิบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องที่ระบุถึงการรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม
- การจำกัดความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี เมื่อมีความเป็นไปได้
- การอ้างถึงความเห็นชอบเพิ่มเติมอื่นระหว่างผู้สอบบัญชีและกิจการ
- ภาวะผูกพันที่จะให้กระต่ายทำการตรวจสอบแก่บุคคลอื่น

ตัวอย่างของหนังสือตอบรับงานสอบบัญชีแสดงไว้ในภาคผนวก 1

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 เรื่อง การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานตรวจสอบ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 12)

ก8ก. กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง²³ อาจกำหนดให้ผู้สอบบัญชีร้องขอให้ผู้สอบบัญชีคนก่อนให้จัดเตรียมข้อมูลซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงหรือสถานการณ์ที่ผู้สอบบัญชีต้องระวัง (ตามดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีคนก่อน) ก่อนการตัดสินใจรับงานสอบบัญชี ในบางสถานการณ์ ผู้สอบบัญชีคนก่อนอาจถูกร้องขอโดยผู้สอบบัญชีที่ได้รับการเสนอชื่อให้รับงาน ต่อ ให้จัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยให้กับผู้สอบบัญชีที่ได้รับการเสนอชื่อให้รับงานต่อ ตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีคนก่อนได้ถอนตัวจากงานสอบบัญชีเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย เช่นนี้ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณกำหนดให้ผู้สอบบัญชีคนก่อนรับคำร้องขอจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับการเสนอชื่อให้รับงานต่อ ในการเปิดเผยข้อเท็จจริงและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับนั้น ๆ ตามความเห็นของผู้สอบบัญชีคนก่อน ผู้สอบบัญชีที่ได้รับการเสนอชื่อให้รับงานต่อต้องระวังก่อนการตัดสินใจว่าจะรับการแต่งตั้งการตรวจสอบหรือไม่²⁴

²³ อานย่อหน้าที่ 210.14 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants – 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้มีผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

²⁴ อานย่อหน้าที่ 225.31 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants – 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้มีผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 240 เรื่อง ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการพิจารณาการทุจริตในการตรวจสอบงบการเงิน

คำนำ

ความรับผิดชอบในการป้องกันและการตรวจจับการทุจริต

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

- 8ก. ผู้สอบบัญชีอาจมีความรับผิดชอบเพิ่มเติมภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องซึ่งเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของกิจการ รวมถึงการทุจริต ซึ่งอาจมีความแตกต่างหรือเกินขอบเขตที่ระบุไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้และฉบับอื่นๆ ตัวอย่างเช่น (อ้างถึงย่อหน้าที่ 65ก)
- (ก) การตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย รวมถึงข้อกำหนดซึ่งเกี่ยวข้องกับการสื่อสารอย่างเฉพาะเจาะจงกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล การประเมินความเหมาะสมของการตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตาม และการพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการอื่นใดอีกหรือไม่
 - (ข) การสื่อสารการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้สอบบัญชีอื่น (เช่น การตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการ) และ
 - (ค) การจัดทำเอกสารหลักฐานเมื่อพบหรือสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ
- การปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นอื่นใดก็ตามอาจทำให้ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้สอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้และฉบับอื่น (เช่น ความซื่อสัตย์ของผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม))

ข้อกำหนด

สื่อสารกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

40. หากผู้สอบบัญชีตรวจพบการทุจริตหรือได้รับข้อมูลที่แสดงถึงการทำทุจริต ผู้สอบบัญชีต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้บริหารในระดับที่เหมาะสมอย่างทันท่วงทีหากไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงในการป้องกันและตรวจจับการทุจริตทราบถึงเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของผู้บริหารเหล่านั้น (อ้างถึงย่อหน้าที่ 659ก-660)
41. ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลไม่ได้ทำหน้าที่ในการบริหารงานของกิจการ หากผู้สอบบัญชีได้ตรวจพบหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการทุจริตที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
- ก. ผู้บริหาร
 - ข. พนักงานผู้มีหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
 - ค. บุคคลอื่น ๆ ที่ทำทุจริตแล้วส่งผลอย่างมีสาระสำคัญต่องบการเงิน

ผู้สอบบัญชีต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลอย่างทันที่ และหากผู้สอบบัญชีสงสัยว่าการทุจริตนั้นเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ผู้สอบบัญชีต้องสื่อสารประเด็นข้อสงสัยดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล และปรึกษาหารือเกี่ยวกับลักษณะ ระยะเวลาและขอบเขตของวิธีการตรวจสอบที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบให้แล้วเสร็จ การสื่อสารดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีความจำเป็น หากการสื่อสารนั้นไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ (อ้างถึงย่อหน้า ก59ก และ ก61-ก63)

42. ผู้สอบบัญชีต้องสื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องการทุจริตต่าง ๆ ที่ผู้สอบบัญชีพิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลหากไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก59ก และ ก64)

การรายงานการทุจริตต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม

43. หากผู้สอบบัญชีพบหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการทุจริต ผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาว่ากฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องนั้น (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก65-ก67)
- (ก) กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมหรือไม่
 - (ข) กำหนดความรับผิดชอบในการรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมซึ่งอาจจำเป็นในสถานการณ์ดังกล่าว

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

ความรับผิดชอบในการป้องกันและตรวจพบการทุจริต

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 8ก)

- ก5ก. กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องอาจกำหนดให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพิ่มเติมและกระทำการใด ๆ ที่เพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น ข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระบุให้ผู้สอบบัญชีกระทำตามขั้นตอนเพื่อตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย และพิจารณาว่าต้องกระทำการใด ๆ เพิ่มขึ้นหรือไม่ ขั้นตอนดังกล่าวอาจรวมถึงการสื่อสารเรื่องการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยกับผู้สอบบัญชีอื่นภายในกลุ่มกิจการ ซึ่งรวมถึงผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบกลุ่มกิจการ ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่ม หรือผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานให้กับกิจการภายในกลุ่มเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการ²⁵

²⁵ อานย่อหน้าที่ 225.21-225.22 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมีย่อหน้าใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

การสื่อสารกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (อ้างอิงย่อหน้าที่ 40-42)

ก59ก. กฎหมายหรือข้อบังคับในบางประเทศอาจจำกัดการสื่อสารของผู้สอบบัญชีในบางเรื่องต่อผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล โดยอาจห้ามสื่อสารหรือกระทำการใดๆ เฉพาะเรื่องนี้อาจส่งผลเสียต่อการสืบสวนโดยผู้มีอำนาจที่เหมาะสม ทั้งเรื่องที่พบ ข้อสงสัย การกระทำที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการแจ้งเตือนกิจการ ตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องรายงานการทุจริตต่อผู้มีอำนาจที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในสถานการณ์ดังกล่าว ประเด็นที่พิจารณาโดยผู้สอบบัญชีอาจซับซ้อนและผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาความเหมาะสมที่จะขอคำปรึกษาทางกฎหมาย

การรายงานการทุจริตต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม (อ้างอิงย่อหน้าที่ 43)

- ก65. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 (ปรับปรุง)²⁶ ให้แนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพิจารณาของผู้สอบบัญชีว่าการรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมมีความจำเป็นหรือมีความเหมาะสมในสถานการณ์นั้นหรือไม่ รวมไปถึงการพิจารณาหน้าที่ในการรักษาความลับของลูกค้า
- ก66. ข้อกำหนดตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 43 อาจเกี่ยวข้องกับข้อพิจารณาที่ซับซ้อนและการใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ ดังนั้น ผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาขอคำปรึกษาภายใน (เช่น ภายในสำนักงานหรือสำนักงานเครือข่าย) หรือขอคำปรึกษาจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแลหรือองค์กรวิชาชีพบนพื้นฐานของการรักษาความลับ (ถ้าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับหรือไม่ฝ่าฝืนหน้าที่ในการรักษาความลับของลูกค้า) ผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาการได้มาซึ่งคำแนะนำทางกฎหมายเพื่อให้เข้าใจถึงทางเลือกของผู้สอบบัญชี และผลกระทบทางวิชาชีพหรือนัยทางกฎหมายจากการดำเนินการที่เฉพาะเจาะจง

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 260 (ปรับปรุง) เรื่อง การสื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

คำนำ

บทบาทในการสื่อสาร

7. กฎหมายหรือข้อบังคับในบางประเทศอาจจำกัดการสื่อสารของผู้สอบบัญชีในบางเรื่องต่อผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล โดยอาจห้ามสื่อสารหรือกระทำการใดๆ เฉพาะเรื่องนี้อาจส่งผลเสียต่อการสืบสวนโดยผู้มีอำนาจที่เหมาะสม ทั้งเรื่องที่พบ ข้อสงสัย การกระทำที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการแจ้งเตือนกิจการ ตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้มีอำนาจที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในสถานการณ์ดังกล่าว ประเด็นที่พิจารณาโดยผู้สอบบัญชีอาจซับซ้อนและผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาความเหมาะสมที่จะขอคำปรึกษาทางกฎหมาย

²⁶ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 (ปรับปรุง) “การพิจารณากฎหมายและข้อบังคับในการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ ก28-ก34

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 450 เรื่อง การประเมินการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงที่พบระหว่างการตรวจสอบ

ข้อกำหนด

การสื่อสารและการแก้ไขการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง

- ผู้สอบบัญชีต้องแจ้งการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงทั้งหมดที่รวบรวมได้ในระหว่างการตรวจสอบให้ผู้บริหารในระดับที่เหมาะสมทราบอย่างทันท่วงทีหากไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ²⁷ และผู้สอบบัญชีต้องขอให้ผู้บริหารทำการแก้ไขการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงดังกล่าว (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก7-ก9)

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

การสื่อสารและการแก้ไขการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง (อ้างถึงย่อหน้าที่ 8-9)

- กฎหมายหรือข้อบังคับในบางประเทศอาจจำกัดการสื่อสารของผู้สอบบัญชีในเรื่องการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงต่อผู้บริหารหรือบุคคลอื่นภายในกิจการ โดยอาจห้ามสื่อสารหรือกระทำการใด ๆ เฉพาะเรื่องนี้อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงโดยผู้มีอำนาจที่เหมาะสม ทั้งเรื่องที่พบ ข้อสงสัย การกระทำที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการแจ้งเตือนกิจการ ตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้มีอำนาจที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในสถานการณ์ดังกล่าว ประเด็นที่พิจารณาโดยผู้สอบบัญชีอาจซับซ้อนและผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาความเหมาะสมที่จะขอคำปรึกษาทางกฎหมาย

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 500 เรื่อง หลักฐานการสอบบัญชี

ข้อกำหนด

ข้อมูลที่ใช้เป็นหลักฐานการสอบบัญชี

- ในการออกแบบและใช้วิธีการตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่จะใช้เป็นหลักฐานการสอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก26-ก33ก)

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

ข้อมูลที่ใช้เป็นหลักฐานการสอบบัญชี

ความเกี่ยวข้องและความน่าเชื่อถือ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 7)

- ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ ก1 หลักฐานการสอบบัญชีเบื้องต้นที่ได้รับจากวิธีการตรวจสอบในการตรวจสอบ อาจรวมถึงข้อมูลจากแหล่งที่มาอื่น ๆ เช่น การตรวจสอบงวดก่อนสำหรับบางกรณี วิธีการควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีในการรับงานสำหรับลูกค้าใหม่หรือการรับงานจาก

²⁷ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 260 (ปรับปรุง) “การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำกับดูแล” ย่อหน้าที่ 7

ลูกค้าเดิมต่อจากงวดก่อน และการปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นบางประการภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (เช่น การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับของกิจการ) โดยความเกี่ยวข้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลมีผลกระทบต่อคุณภาพของหลักฐานการสอบบัญชีทั้งหมด

ก33ก. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 (ปรับปรุง)²⁸ ให้แนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้สอบบัญชี ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของกิจการที่พบหรือสงสัยที่อาจทำให้ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการทำงานของผู้สอบบัญชีซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี และการประเมินผลกระทบจากการไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวซึ่งมีต่องานสอบบัญชีในด้านอื่น

มาตรฐานงานสอบทาน รหัส 2400 (ปรับปรุง) เรื่อง งานการสอบทานงบการเงินในอดีต (โดยผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งไม่ใช่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของกิจการ)

ข้อกำหนด

การปฏิบัติงานสอบทาน

การออกแบบและการปฏิบัติงานตามวิธีการสอบทาน

48. การสอบถามผู้บริหารและบุคลากรอื่นภายในกิจการ (ในกรณีที่เหมาะสม) ของผู้ประกอบวิชาชีพ ต้องรวมถึง (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก84-ก87ก)

...

- (ง) การมีอยู่ของข้อสงสัย หรือข้อกล่าวหา ซึ่งมีมูลหรือข้อเท็จจริง
 - (1) การทุจริตหรือการกระทำผิดกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อกิจการ
 - (2) การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและข้อบังคับที่ทราบโดยทั่วไปว่ามีผลกระทบโดยตรงต่อการกำหนดจำนวนที่มีสาระสำคัญและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน เช่น กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษี และเงินบำเหน็จบำนาญ

การทุจริตและการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ

52. เมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าเกิดการทุจริตหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับหรือมีข้อสงสัยว่าเกิดการทุจริตหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับในกิจการ ผู้ประกอบวิชาชีพต้อง

- (ก) สื่อสารเรื่องนี้กับผู้บริหารในระดับที่เหมาะสมหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) หากไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก91ก)
- (ข) ขอให้ผู้บริหารทำการประเมินผลกระทบต่องบการเงิน (หากมี)

²⁸ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 (ปรับปรุง) “การพิจารณากฎหมายและข้อบังคับในการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 9

- (ค) พิจารณาผลกระทบ (หากมี) ต่อข้อสรุปของผู้ประกอบวิชาชีพต่อการเงินและต่อรายงานของผู้ประกอบวิชาชีพ จากการประเมินของผู้บริหารเกี่ยวกับผลกระทบของการทุจริตที่พบหรือสงสัย หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่สื่อสารไปยังผู้ประกอบวิชาชีพ
- (ง) พิจารณาว่ากฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องนั้น (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก92-ก92ง)
- (1) กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมหรือไม่
 - (2) กำหนดความรับผิดชอบในการรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมซึ่งอาจจำเป็นในสถานการณ์ดังกล่าว

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

การปฏิบัติงานสอบทาน

การออกแบบและการปฏิบัติงานตามวิธีการสอบทาน (อ้างถึงย่อหน้าที่ 47 และ 55)

การสอบถาม (อ้างถึงย่อหน้าที่ 46-48)

ก87ก. ผู้ประกอบวิชาชีพอาจมีความรับผิดชอบเพิ่มเติมภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องซึ่งเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของกิจการ รวมถึงการทุจริต ซึ่งอาจมีความแตกต่างหรือเกินขอบเขตที่ระบุไว้ในมาตรฐานงานสอบทานฉบับนี้ ตัวอย่างเช่น

- (ก) การตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย รวมถึงข้อกำหนดซึ่งเกี่ยวข้องกับสื่อสารอย่างเฉพาะเจาะจงกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล และการพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการอื่นใดอีกหรือไม่
 - (ข) การสื่อสารการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้สอบบัญชีอื่น (เช่น ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบกลุ่มกิจการ)²⁹ และ
 - (ค) การจัดทำเอกสารหลักฐานเมื่อพบหรือสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ
- การปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นอื่นใดก็ตามอาจทำให้ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้สอบบัญชีตามมาตรฐานงานสอบทานฉบับนี้ (เช่น ข้อมูลเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม))

²⁹ อ่านย่อหน้าที่ 225.44-225.48 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมามีผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

วิธีการสอบทานเพื่อระบุสถานการณ์เฉพาะ

การทุจริตหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ (อ้างอิงย่อหน้า 52(ก) และ (ง))

การสื่อสารกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ก91ก. กฎหมายหรือข้อบังคับในบางประเทศอาจจำกัดการสื่อสารของผู้ประกอบวิชาชีพในบางเรื่องต่อผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล โดยอาจห้ามสื่อสารหรือกระทำการใดๆ เฉพาะเรื่องที่น่าจะส่งผลเสียต่อการสืบสวนโดยผู้มีอำนาจที่เหมาะสม ทั้งเรื่องที่พบ ข้อสงสัย การกระทำที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการแจ้งเตือนกิจการ ตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบวิชาชีพจำเป็นต้องรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้มีอำนาจที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในสถานการณ์ดังกล่าว ประเด็นที่พิจารณาโดยผู้ประกอบวิชาชีพอาจซับซ้อนและผู้ประกอบวิชาชีพอาจพิจารณาความเหมาะสมที่จะขอคำปรึกษาทางกฎหมาย

การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม

ก92. รายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม อาจจำเป็นหรือเหมาะสมกับสถานการณ์ เนื่องจาก

- (ก) กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรายงาน
- (ข) ผู้ประกอบวิชาชีพตัดสินใจว่าการรายงานเป็นการกระทำที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยตามที่กล่าวไว้ในข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (ดูย่อหน้า ก92ก) หรือ
- (ค) กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องให้สิทธิผู้สอบบัญชีในการทำเช่นนั้น (ดูย่อหน้า ก92ข)

ก92ก. ในบางกรณี ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องอาจกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรายงานหรือพิจารณาว่าการรายงานการทุจริตหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมเป็นการกระทำที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทำตามขั้นตอนเพื่อตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย และพิจารณาว่าต้องกระทำการใดๆ เพิ่มขึ้นหรือไม่ ซึ่งอาจรวมถึงการรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม³⁰

³⁰ อานย่อหน้า 225.51-225.52 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณชี้แจงว่าการรายงานดังกล่าวไม่ถือเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่การรักษาความลับของลูกค้ำตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ³¹

- ก92ข. แม้ว่ากฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องไม่รวมถึงข้อกำหนดที่ตอบสนองต่อการรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดนั้นอาจให้สิทธิผู้ประกอบวิชาชีพรายงานการทุจริตหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม
- ก92ค. ในสถานการณ์อื่น การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมอาจถูกจำกัดอันเนื่องมาจากหน้าที่ของผู้สอบบัญชีในการรักษาความลับของลูกค้ำตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง
- ก92ง. ข้อกำหนดตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 52(ง) อาจเกี่ยวข้องกับข้อพิจารณาที่ซับซ้อนและการใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพอาจพิจารณาขอคำปรึกษาจากภายใน (เช่น ภายในสำนักงานหรือสำนักงานเครือข่าย) หรือขอคำปรึกษาจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแลหรือองค์กรวิชาชีพบนพื้นฐานของการรักษาความลับ (ถ้าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ หรือไม่ฝ่าฝืนหน้าที่ในการรักษาความลับของลูกค้ำ) ผู้ประกอบวิชาชีพอาจพิจารณาการได้มาซึ่งคำแนะนำทางกฎหมายเพื่อให้เข้าใจถึงทางเลือกของผู้ประกอบวิชาชีพ และผลกระทบทางวิชาชีพหรือนัยทางกฎหมายจากการดำเนินการที่เฉพาะเจาะจง

**มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 3000 เรื่อง งานที่ให้ความเชื่อมั่น
นอกเหนือจากการตรวจสอบ หรือการสอบทานข้อมูลทางการเงินในอดีต**

ข้อกำหนด

การวางแผนงานและการปฏิบัติงาน

ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้ความเชื่อมั่นและสถานการณ์อื่น

45. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องสอบถามกลุ่มบุคคลที่เหมาะสมในเรื่องต่อไปนี้ว่า
- กลุ่มบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับความจงใจหรือความสงสัยว่าจงใจที่จะแสดงข้อมูลขัดต่อข้อเท็จจริงหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ส่งผลกระทบต่อข้อมูลที่ให้ความเชื่อมั่นหรือไม่ (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก101-ก101ก)
 - ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบมีหน่วยงานตรวจสอบภายในและมีการสอบถามเพื่อให้ได้มาซึ่งความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมและประเด็นสำคัญที่พบของหน่วยงานตรวจสอบภายในเกี่ยวกับข้อมูลที่ให้ความเชื่อมั่นหรือไม่

³¹ อานย่อหน้าที่ 140.7 และย่อหน้าที่ 225.53 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมียกเว้นใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

(ค) ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบได้ใช้ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำข้อมูลที่ทำให้ความเชื่อมั่นหรือไม่

ความรับผิดชอบในการสื่อสาร

78. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องพิจารณาว่าเมื่ออ้างถึงข้อตกลงการรับงานและสถานการณ์งานที่ทำให้ความเชื่อมั่นอื่น เรื่องใด ๆ ที่อยู่ในความสนใจของผู้ประกอบวิชาชีพต้องได้รับการสื่อสารไปยังผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ผู้วัดผลและผู้ประเมินผล ผู้ว่าจ้างงาน และผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลหรือบุคคลอื่นหรือไม่ (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก192-ก192ข)

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

การวางแผนงานและการปฏิบัติงาน

ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้ความเชื่อมั่นและสถานการณ์อื่น (อ้างถึงย่อหน้าที่ 45-47R)

ก101ก. ผู้ประกอบวิชาชีพอาจมีความรับผิดชอบเพิ่มเติมภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องซึ่งเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของกิจการ ซึ่งอาจมีความแตกต่างหรือเกินกว่าความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพภายใต้มาตรฐานงานที่ทำให้ความเชื่อมั่นฉบับนี้ ตัวอย่างเช่น

- (ก) การตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย รวมถึงข้อกำหนดซึ่งเกี่ยวข้องกับการสื่อสารอย่างเฉพาะเจาะจงกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล และการพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการอื่นใดอีกหรือไม่
- (ข) การสื่อสารการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้สอบบัญชีอื่น³² และ
- (ค) การจัดทำเอกสารหลักฐานเมื่อพบหรือสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ

การปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นอื่นใดก็ตามอาจทำให้ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้ประกอบวิชาชีพตามมาตรฐานงานที่ทำให้ความเชื่อมั่นฉบับนี้และฉบับอื่น (เช่น ข้อมูลเกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม)) ย่อหน้าที่ ก192ก-ก192จ ระบุความรับผิดชอบเพิ่มเติมของผู้ประกอบวิชาชีพภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องซึ่งเกี่ยวกับการสื่อสารและการรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย

ความรับผิดชอบในการสื่อสารอื่น (อ้างถึงย่อหน้าที่ 78)

การสื่อสารกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ก192ก. ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องอาจรวมถึงข้อกำหนดในการรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในระดับที่เหมาะสม

³² อ่านย่อหน้าที่ 225.44-225.48 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมามีผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

กฎหมายหรือข้อบังคับในบางประเทศอาจจำกัดการสื่อสารของผู้ประกอบวิชาชีพในบางเรื่องต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ผู้บริหาร หรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล โดยอาจห้ามสื่อสารหรือกระทำการใดๆ เฉพาะเรื่องนี้อาจส่งผลเสียต่อการสืบสวนโดยผู้มีอำนาจที่เหมาะสม ทั้งเรื่องที่พบ ข้อสงสัย การกระทำที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการแจ้งเตือนกิจการ ตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบวิชาชีพจำเป็นต้องรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้มีอำนาจที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในสถานการณ์ดังกล่าว ประเด็นที่พิจารณาโดยผู้ประกอบวิชาชีพอาจซับซ้อนและผู้ประกอบวิชาชีพอาจพิจารณาความเหมาะสมที่จะขอคำปรึกษาทางกฎหมาย

การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม

ก192ข. กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง อาจ

- (ก) กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม
- (ข) กำหนดความรับผิดชอบในการรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมซึ่งอาจจำเป็นในสถานการณ์ดังกล่าว³³

ก192ค. การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม อาจจำเป็นหรือเหมาะสมกับสถานการณ์ เนื่องจาก

- (ก) กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรายงาน
- (ข) ผู้ประกอบวิชาชีพตัดสินใจว่าการรายงานเป็นการกระทำที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยตามที่กล่าวไว้ในข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง หรือ
- (ค) กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องให้สิทธิผู้ประกอบวิชาชีพในการทำเช่นนั้น

ก192ง. การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง อาจรวมถึงการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ผู้ประกอบวิชาชีพได้พบ หรือตระหนักถึงเมื่อปฏิบัติงานสอบบัญชีแต่อาจไม่ส่งผลต่อข้อมูลที่ทำให้ความเชื่อมั่น ภายใต้มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่นฉบับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพไม่ได้ถูกคาดหวังให้มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับเกินกว่าสิ่งที่ส่งผลต่อข้อมูลที่ทำให้ความเชื่อมั่นเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง อาจคาดหวัง

³³ อ่านย่อหน้า 225.51-225.52 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมามีผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

ให้ผู้ประกอบวิชาชีพใช้ความรู้ ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และความเชี่ยวชาญ ในการตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามเหล่านั้น ซึ่งการพิจารณาว่าการกระทำใดมีส่วนประกอบของการไม่ปฏิบัติตามเรื่องที่กำหนดหรือไม่นั้น ถูกกำหนดโดยศาลหรือองค์กรที่มีอำนาจวินิจฉัยอื่น

ก192จ. ในบางสถานการณ์ การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมอาจถูกจำกัดอันเนื่องมาจากหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพ ในการรักษาความลับของลูกค้าตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ในสถานการณ์อื่น การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม ไม่ถือเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ในการรักษาความลับของลูกค้าตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง³⁴

ก192ข. ผู้ประกอบวิชาชีพอาจพิจารณาขอคำปรึกษาจากภายใน (เช่น ภายในสำนักงานหรือสำนักงานเครือข่าย) คำแนะนำทางกฎหมายเพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบทางวิชาชีพหรือทางกฎหมายจากการดำเนินการที่เฉพาะเจาะจง หรือขอคำปรึกษาจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแลหรือองค์กรวิชาชีพบนพื้นฐานของการรักษาความลับ (ถ้าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ หรือไม่ฝ่าฝืนหน้าที่ในการรักษาความลับของลูกค้า)³⁵

มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 3402 เรื่อง รายงานที่ให้ความเชื่อมั่นต่อการควบคุมขององค์กรที่ให้บริการ

ข้อกำหนด

หน้าที่ให้การสื่อสารอื่น

56. ถ้าผู้สอบบัญชีขององค์กรที่ให้บริการทราบถึงการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ มีการทุจริต หรือมีข้อผิดพลาดที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องขององค์กรที่ให้บริการ ที่ไม่ชัดเจนว่าไม่เป็นสาระสำคัญและอาจมีผลต่อกิจการที่ใช้หนึ่งหรือหลายแห่ง ผู้สอบบัญชีขององค์กรที่ให้บริการต้องตัดสินใจว่าข้อมูลดังกล่าวได้มีการสื่อสารอย่างเหมาะสมต่อกิจการที่ใช้บริการที่ได้รับผลกระทบหรือไม่ ถ้าข้อมูลนี้ไม่มีการสื่อสารและองค์กรที่ให้บริการไม่เต็มใจที่จะให้ทำเช่นนั้น ผู้สอบบัญชีขององค์กรที่ให้บริการต้องกระทำการที่เหมาะสม (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก53)

³⁴ อ่านย่อหน้าที่ 140.7 และย่อหน้าที่ 225.53 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

³⁵ อ่านย่อหน้าที่ 225.55 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

ความรับผิดชอบในการสื่อสารอื่น (อ้างอิงย่อหน้าที่ 56)

- ก53. การกระทำที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ระบุไว้ในย่อหน้า 56 (หากไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ) รวมถึง
- การได้มาซึ่งคำปรึกษาทางกฎหมายเกี่ยวกับผลของการกระทำที่แตกต่างกัน
 - การสื่อสารกับผู้มีส่วนที่กำกับดูแลขององค์กรที่ให้บริการ
 - การพิจารณาว่าต้องสื่อสารกับบุคคลที่สามหรือไม่ (เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง อาจกำหนดให้ผู้สอบบัญชีที่ให้บริการรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม หรือผู้สอบบัญชีขององค์กรที่ให้บริการ³⁶ หรือกำหนดความรับผิดชอบในการรายงานซึ่งอาจจำเป็นในสถานการณ์นั้น)
 - การแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้สอบบัญชีขององค์กรที่ให้บริการ หรือการเพิ่มวรรคอธิบาย
 - การถอนตัวจากงานตรวจสอบ

มาตรฐานงานบริการเกี่ยวเนื่อง รหัส 4410 (ปรับปรุง) เรื่อง งานการรวบรวมข้อมูล

ข้อกำหนด

ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ

21. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (อ้างอิงย่อหน้าที่ ก19-ก21จ)

การสื่อสารกับผู้บริหารและผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล

27. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องสื่อสารกับผู้บริหารหรือผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) อย่างทันท่วงทีระหว่างการปฏิบัติงานการรวบรวมข้อมูลในทุกประเด็นที่เกี่ยวกับงานการรวบรวมข้อมูล ซึ่งในการใช้ดุลยพินิจเชิงผู้ประกอบวิชาชีพแล้ว เห็นว่าประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญเพียงพอที่สมควรได้รับความสนใจจากผู้บริหารหรือผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) (อ้างอิงย่อหน้าที่ ก41-ก41ก)

ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ (อ้างอิงย่อหน้าที่ 21)

การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม

³⁶ อ่านย่อหน้าที่ 225.44-225.48 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมามีผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

- ก21ก. กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง อาจ
- (ก) กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม
 - (ข) กำหนดความรับผิดชอบในการรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมซึ่งอาจจำเป็นในสถานการณ์ดังกล่าว³⁷
- ก21ข. การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม อาจจำเป็นหรือเหมาะสมกับสถานการณ์ เนื่องจาก
- (ก) กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรายงาน
 - (ข) ผู้ประกอบวิชาชีพตัดสินใจว่าการรายงานเป็นการกระทำที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยตามที่กล่าวไว้ในข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง หรือ
 - (ค) กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องให้สิทธิผู้ประกอบวิชาชีพในการทำเช่นนั้น
- ก21ค. ภายใต้อำนาจหน้าที่ 28 ของมาตรฐานงานบริการเกี่ยวเนื่องฉบับนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพไม่ได้ถูกคาดหวังให้มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับเกินกว่าความจำเป็นเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานรวบรวมข้อมูลได้ อย่างไรก็ตาม กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องอาจคาดหวังให้ผู้ประกอบวิชาชีพใช้ความรู้ ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และความเชี่ยวชาญ ในการตอบสนองต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย การพิจารณาว่าการกระทำใดมีส่วนประกอบของการไม่ปฏิบัติตามเรื่องที่กำหนดหรือไม่นั้น ถูกกำหนดโดยศาลหรือองค์กรที่มีอำนาจวินิจฉัยอื่น
- ก21ง. ในบางสถานการณ์ การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสมอาจถูกจำกัดอันเนื่องมาจากหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพในการรักษาความลับของลูกค้าตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ในสถานการณ์อื่น การรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแลภายนอกที่เหมาะสม ไม่ถือเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่การรักษาความลับของลูกค้าตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง³⁸

³⁷ อ่านย่อหน้าที่ 225.51-225.52 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

³⁸ อ่านย่อหน้าที่ 140.7 และย่อหน้าที่ 225.53 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้จะมผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)

ก21จ. ผู้ประกอบวิชาชีพอาจพิจารณาขอคำปรึกษาจากภายใน (เช่น ภายในสำนักงานหรือสำนักงานเครือข่าย) คำแนะนำทางกฎหมายเพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบทางวิชาชีพหรือทางกฎหมายจากการดำเนินการที่เฉพาะเจาะจง หรือขอคำปรึกษาจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแลหรือองค์กรวิชาชีพบนพื้นฐานของการรักษาความลับ (ถ้าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับ หรือไม่ฝ่าฝืนหน้าที่ในการรักษาความลับของลูกค้า)³⁹

การสื่อสารกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (อ้างถึงย่อหน้าที่ 27)

ก41ก. ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง อาจรวมถึงข้อกำหนดในการรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในระดับที่เหมาะสม กฎหมายหรือข้อบังคับในบางประเทศอาจจำกัดการสื่อสารของผู้ประกอบวิชาชีพในบางเรื่องต่อผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล โดยอาจห้ามสื่อสารหรือกระทำการใดๆ เฉพาะเรื่องที่จะส่งผลเสียต่อการสืบสวนโดยผู้มีอำนาจที่เหมาะสม ทั้งเรื่องที่พบ ข้อสงสัย การกระทำที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการแจ้งเตือนกิจการ ตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบวิชาชีพจำเป็นต้องรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยต่อผู้มีอำนาจที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในบางสถานการณ์ดังกล่าว ประเด็นที่พิจารณาโดยผู้ประกอบวิชาชีพอาจซับซ้อนและผู้ประกอบวิชาชีพอาจพิจารณาความเหมาะสมที่จะขอคำปรึกษาทางกฎหมาย

³⁹ อานย่อหน้าที่ 225.55 ของคู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IESBA Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants - 2016) (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเรื่องนี้ในข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นเรื่องนี้มีผลบังคับใช้เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ประกาศใช้)